

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARİ VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibariyle, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2020 yılı Mart ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmi internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mart ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 17,81 oranında azalmış, ithalat ise % 3,13 oranında artmıştır.

2020 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ihracat, % 17,81 azalarak 13 milyar 426 milyon dolar,
- ithalat, % 3,13 artarak 18 milyar 821 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,76 azalarak 32 milyar 247 milyon dolar,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise %71,3 olmuştur.

Diğer taraftan, Mart ayında işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın ihracat ve ithalatı hariç tutulduğunda ise, ihracatın ithalatı karşılama oranı % 78,2 seviyesine yükselmektedir.

Mart ayında tüm dünyayı hem sosyal hem de ekonomik anlamda çok büyük oranda olumsuz etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle başta komşu ülkelerimiz Irak ve İran sınırlarındaki karantina önlemleri ve AB ülkelerinde görülen pazar ve talep daralmaları Mart ayı ihracatımızda görülen düşüşün ana nedeni olmuştur. Mart ayında görülen bu düşüş, yılın ilk 2 ayında % 4,1 oranında artış gösteren ihracatımızın da 3 aylık dönem itibarıyla negatif büyüme göstermesine neden olmuştur.

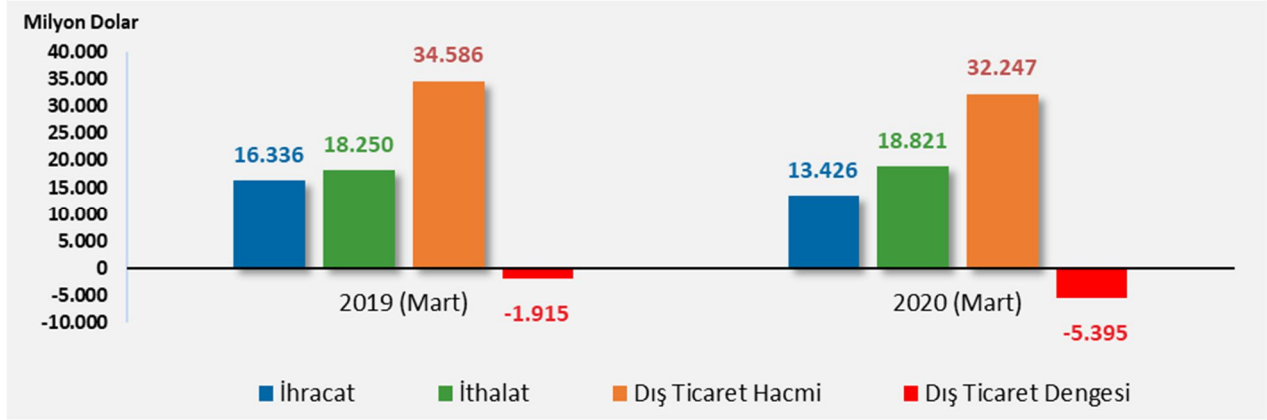
Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93
İthalat	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28
Dış Ticaret Hacmi	34.586	32.247	-6,76	95.006	98.446	3,62
Dış Ticaret Dengesi	-1.915	-5.395	181,79	-5.938	-12.879	116,89
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	89,5	71,3		88,2	76,9	

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 0,36 oranında artarak 179 milyar 98 milyon dolar, ithalat ise % 0,82 oranında azalarak 215 milyar 535 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 0,29 oranında azalarak 394 milyar 633 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 83,1 olmuştur.

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (6 milyar 554 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 329 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 487 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.985	1.487	-25,10	5.368	4.824	-10,13
2	Ham madde (Ara mallar)	7.618	6.554	-13,97	21.157	20.242	-4,32
3	Tüketim malları	6.669	5.329	-20,09	17.811	17.486	-1,83
	Diğer	64	57	-11,95	199	231	16,48
	Toplam	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 167 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 556 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 65 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.081	2.556	22,82	6.007	7.042	17,24
2	Ham madde (Ara mallar)	14.317	14.167	-1,05	39.435	42.604	8,03
3	Tüketim malları	1.825	2.065	13,15	4.876	5.832	19,61
	Diğer	27	33	21,63	154	184	19,73
	Toplam	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28

I.I.C. GTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu kara taşıtları" olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları" faslını (1 milyar 741 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar" (1 milyar 377 milyon dolar) ve "Elektrikli makina ve cihazlar" (705 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Mart		Ocak-Mart	
		2019	2020	2019	2020
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler,motosikletler ve diğer kara taşıtları	2.530	1.741	6.748	6.045
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.584	1.377	4.323	4.236
3	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	853	705	2.310	2.189
4	Demir ve çelik	987	676	2.785	2.175
5	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	839	585	2.285	2.080
	Diğer	9.543	8.343	26.083	26.059
	Toplam	16.336	13.426	44.534	42.783

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral yakıtlar" olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar" faslını (2 milyar 741 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar" (2 milyar 27 milyon dolar) ve "Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar" (1 milyar 872 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 5: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Mart		Ocak-Mart	
		2019	2020	2019	2020
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.774	2.741	11.037	9.987
2	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.838	2.027	5.044	5.720
3	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller	1.338	1.872	2.934	5.213
4	Demir ve çelik	1.241	1.274	3.332	3.848
5	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.289	1.262	3.586	3.842
	Diğer	8.770	9.645	24.539	27.052
	Toplam	18.250	18.821	50.472	55.662

Öte yandan, yılın ilk çeyreğinde 71. fasılda bulunan kıymetli veya yarı kıymetli taşlar (altın dahil) ithalatındaki çarpıcı artış dikkat çekmektedir. Nitekim, 2020 yılı Ocak-Mart döneminde bu ürün grubu ithalatı % 77,67 gibi oldukça yüksek bir düzeyde artmış ve 2 milyar 934 milyon dolardan 5 milyar 213 milyon dolar seviyesine yükselmiştir.

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, ABD ve İngiltere olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 283 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla, ABD (880 milyon dolar) ve İngiltere (802 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.518	1.283	-15,52	4.235	4.038	-4,66
2	ABD	786	880	11,97	2.137	2.366	10,72
3	İngiltere	900	802	-10,88	2.745	2.526	-7,97
4	İtalya	885	541	-38,80	2.552	2.192	-14,10
5	İspanya	816	507	-37,90	2.251	1.779	-20,96
	Diğer	11.431	9.414	-17,65	30.613	29.882	-2,39
	Toplam	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93

Mart ayı ihracatında değer bazında en fazla düşüş gösteren ilk 10 ülke aşağıda gösterilmiştir. Mart ayında ihracatımızda toplam 2 milyar 910 milyon dolarlık bir azalış gerçekleşmiş olup, aşağıdaki tabloda belirtilen ülkelere ihracatımızdaki düşüş, bu toplam azalışın %73'üne tekabül etmektedir.

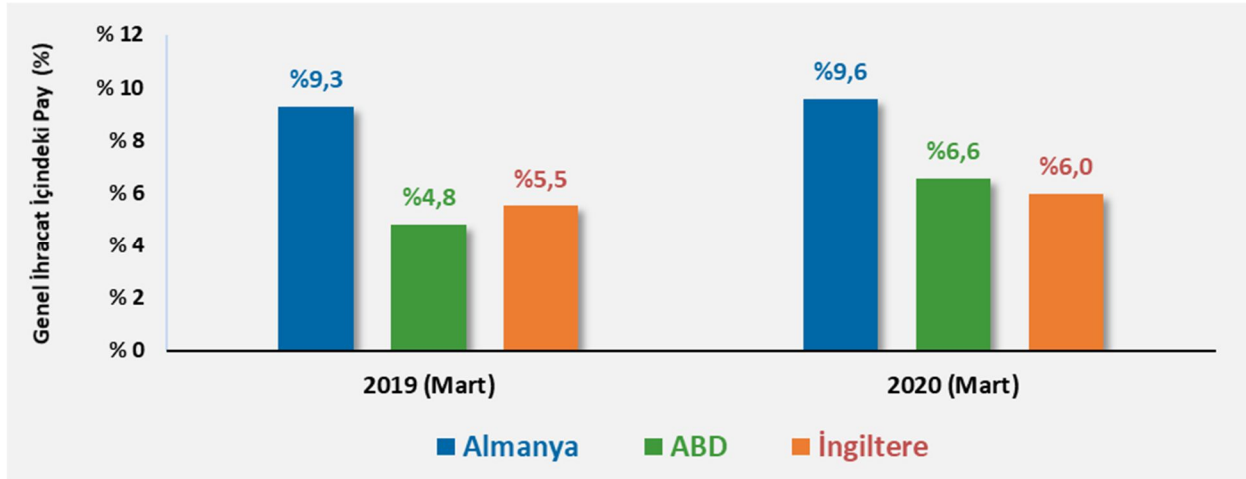
T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Bahse konu ülkelerin büyük bir kısmının Covid-19 salgınının en fazla hissedildiği (İtalya, İspanya, Fransa, Almanya, İngiltere, İran) ve/veya Covid-19 nedeniyle sınırlarda karantina önlemlerinin aldığı (Irak, İran) ülkeler olması dikkat çekmektedir.

Tablo 6.1: Mart Ayı İhracatında Değer Bazında En Fazla Düşüş Görülen Ülkeler (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı	Mart			
		2019	2020	Fark	Değ. (%)
1	Irak	885	490	-395	-44,6
2	İtalya	885	541	-343	-38,8
3	İspanya	816	507	-309	-37,9
4	Almanya	1.518	1.283	-236	-15,5
5	Fransa	715	492	-222	-31,1
6	İran	236	48	-188	-79,8
7	Katar	204	90	-113	-55,6
8	Malta	132	20	-112	-84,9
9	BAE	329	224	-106	-32,1
10	İngiltere	900	802	-98	-10,9
Liste Toplamı		6.619	4.497	-2.122,67	-32,1
Genel Toplam		16.336	13.426	-2.909,66	-17,8

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, ABD ve Çin olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (1 milyar 951 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla, ABD (1 milyar 467 milyon dolar) ve Çin (1 milyar 420 milyon dolar) izlemektedir.

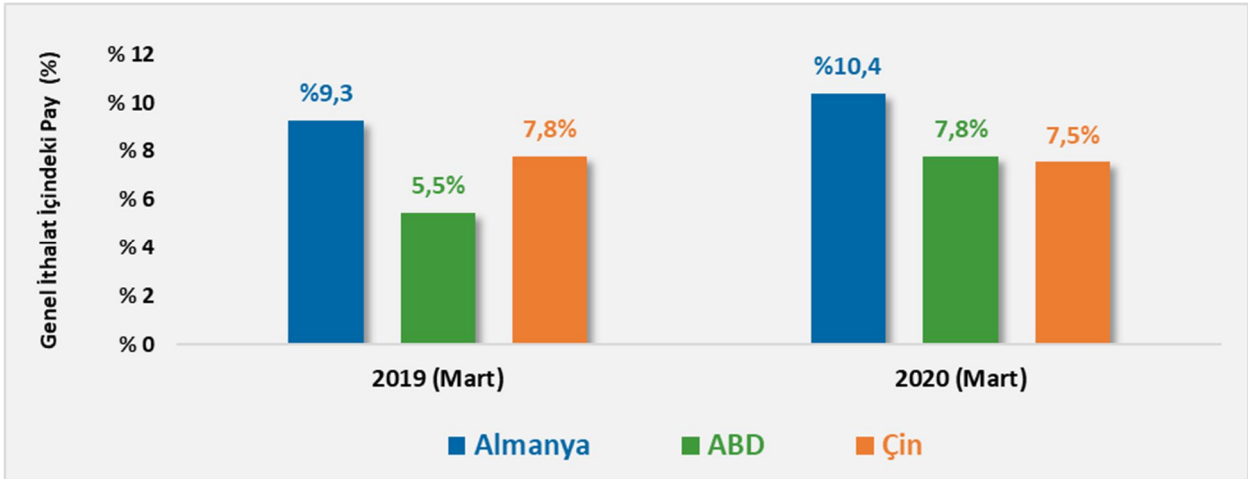

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.693	1.951	15,29	4.396	4.922	11,97
2	ABD	997	1.467	47,19	2.630	3.823	45,38
3	Çin	1.419	1.420	0,07	4.331	5.019	15,88
4	Rusya Federasyonu	2.064	1.379	-33,20	5.419	5.176	-4,48
5	İsviçre	436	990	127,23	892	1.595	78,73
	Diğer	11.641	11.613	-0,24	32.803	35.127	7,08
	Toplam	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

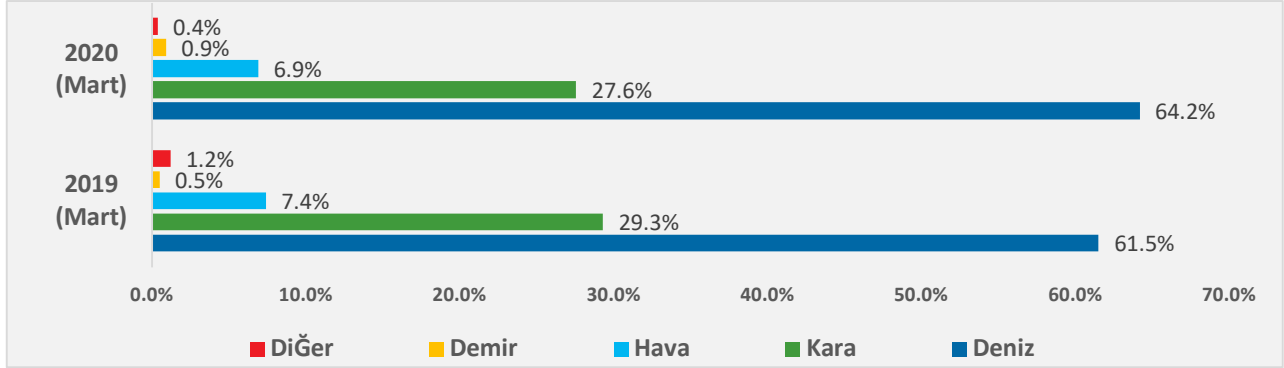
GTS'ye göre 2020 yılı Mart ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2020 yılı Mart ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (8 milyar 620 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (3 milyar 702 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (929 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

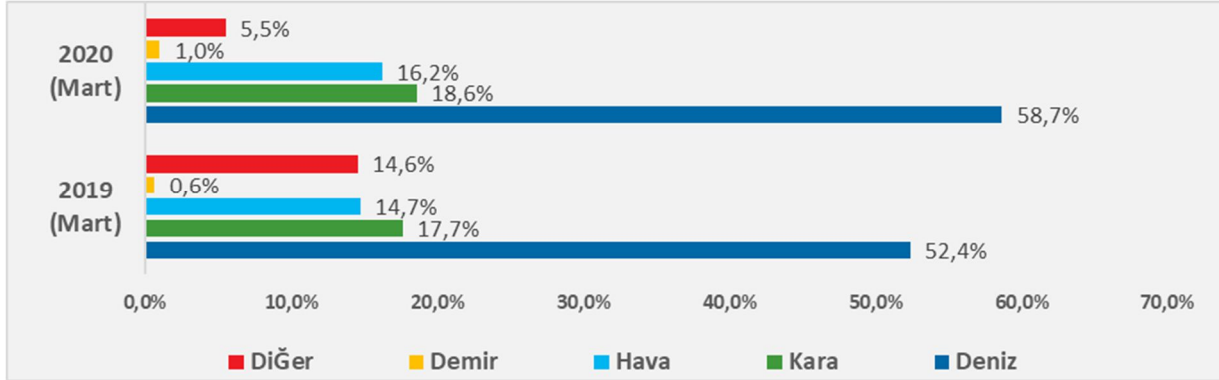
Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

Not: Diğ er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

GTS'ye göre 2020 yılı Mart ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (11 milyar 44 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (3 milyar 500 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (3 milyar 50 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğ er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2020 yılı Mart ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 387 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (1 milyar 759 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 601 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.851	8.387	-22,71	29.348	28.186	-3,96
Peşin Ödeme	1.823	1.759	-3,53	5.098	5.614	10,13
Vesaik Mukabili Ödeme	2.055	1.601	-22,07	5.624	4.854	-13,70
Vadeli Akreditif	198	182	-8,24	620	496	-20,10
Bedelsiz	161	115	-28,58	506	463	-8,44
Akreditif	1.173	707	-39,71	3.137	2.339	-25,44
Diğer*	74	675	806,25	200	831	315,38
TOPLAM	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2020 yılı Mart ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 488 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (4 milyar 518 milyon dolar) ve "Bedelsiz" (1 milyar 219 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	11.326	10.488	-7,41	31.538	33.579	6,47
Peşin Ödeme	3.636	4.518	24,26	10.062	12.288	22,12
Vesaik Mukabili Ödeme	514	561	9,13	1.417	1.616	14,00
Vadeli Akreditif	1.202	791	-34,17	2.986	2.588	-13,32
Bedelsiz	1.017	1.219	19,88	2.889	3.199	10,76
Akreditif	349	404	15,82	1.024	1.130	10,36
Diğer*	206	840	307,50	556	1.262	126,81
TOPLAM	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mart ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 17,99 oranında azalmış, ithalat ise % 1,88 oranında artmıştır.

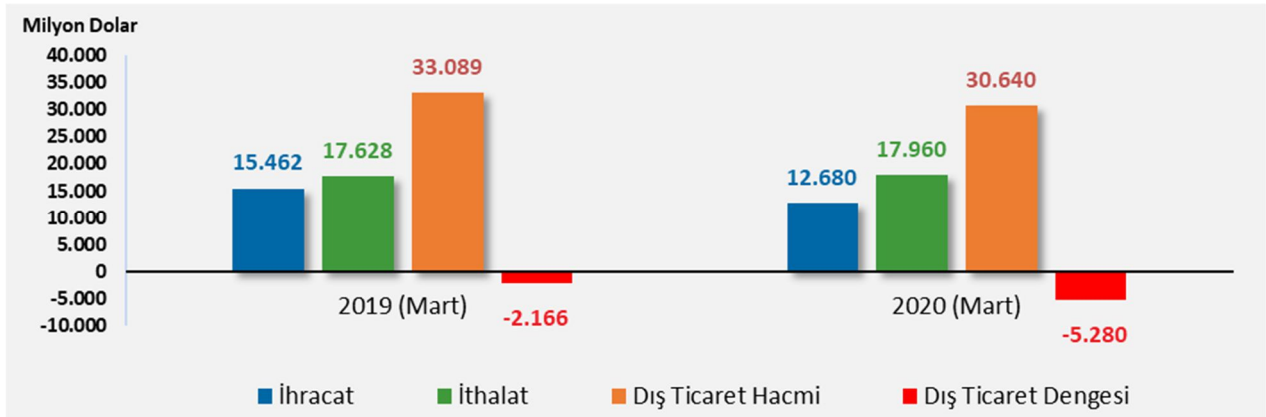
2020 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 17,99 azalarak 12 milyar 680 milyon dolar,
- İthalat, % 1,88 artarak 17 milyar 960 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 7,40 azalarak 30 milyar 640 milyon dolar,
- Mart ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 70,6 olmuştur.

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16
İthalat	17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10
Dış Ticaret Hacmi	33.089	30.640	-7,40	91.239	93.944	2,97
Dış Ticaret Dengesi	-2.166	-5.280	143,78	-6.814	-13.034	91,28
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	87,7	70,6		86,1	75,6	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat "Ham madde (Ara mallar)" grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat "Ham madde (Ara mallar)" (6 milyar 93 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Tüketim

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

malları” (5 milyar 124 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 407 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.839	1.407	-23,49	5.021	4.555	-9,28
2	Ham madde (Ara mallar)	7.147	6.093	-14,75	19.900	18.928	-4,88
3	Tüketim malları	6.412	5.124	-20,09	17.095	16.804	-1,70
	Diğer	63	57	-10,50	196	168	-14,62
	Toplam	15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 595 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 481 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 846 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.034	2.481	21,97	6.040	6.895	14,17
2	Ham madde (Ara mallar)	13.929	13.595	-2,39	38.520	41.235	7,05
3	Tüketim malları	1.638	1.846	12,69	4.316	5.158	19,51
	Diğer	27	38	41,54	151	201	33,31
	Toplam	17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasillara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler" faslını (1 milyar 704 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1 milyar 298 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (681 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Mart		Ocak-Mart	
		2019	2020	2019	2020
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler	2.450	1.704	6.536	5.833
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.453	1.298	3.987	3.939
3	Demir ve çelik	978	681	2.786	2.182
4	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	765	632	2.052	1.957
5	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	825	577	2.249	2.047
	Diğer	8.990	7.788	24.602	24.497
Toplam		15.462	12.680	42.212	40.455

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral yakıtlar, mineral yağlar" olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (2 milyar 662 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1 milyar 933 milyon dolar) ve "Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1 milyar 802 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Mart		Ocak-Mart	
		2019	2020	2019	2020
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunlarında damıtılmasından elde edilen ürünler	3.709	2.662	11.004	9.475
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.782	1.933	4.994	5.488
3	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.338	1.802	2.932	5.141
4	Demir ve çelik	1.197	1.244	3.272	3.811
5	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme	1.261	1.223	3.516	3.710
	Diğer	8.340	9.096	23.308	25.863
Toplam		17.628	17.960	49.026	53.489

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

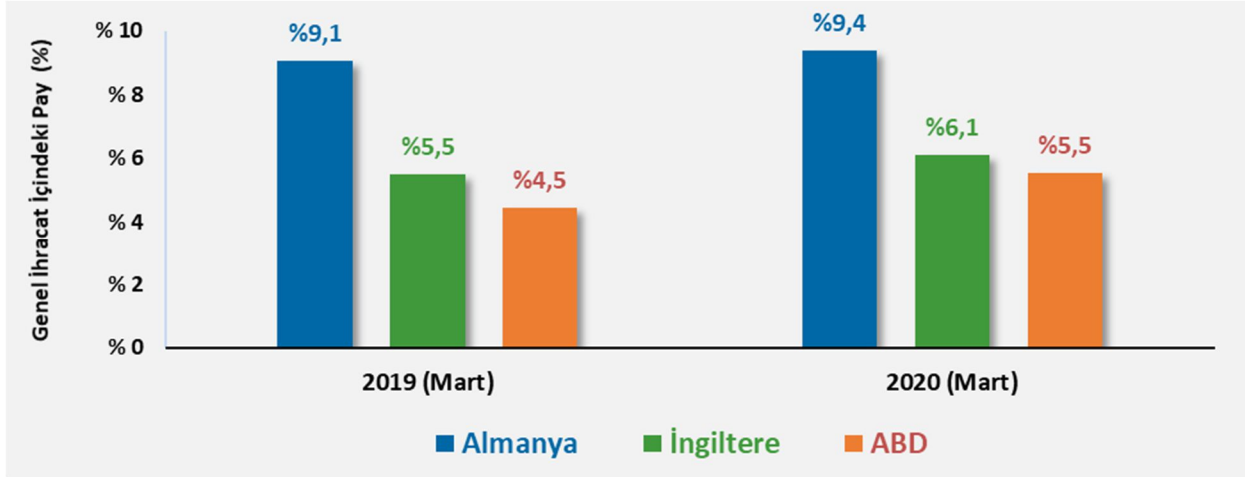
ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve ABD olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 191 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (773 milyon dolar) ve ABD (703 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.401	1.191	-14,99	3.910	3.741	-4,34
2	İngiltere	853	773	-9,35	2.637	2.439	-7,50
3	ABD	689	703	2,00	1.916	2.016	5,22
4	İtalya	843	509	-39,58	2.432	2.086	-14,24
5	İspanya	764	480	-37,16	2.114	1.684	-20,34
	Diğer	10.912	9.024	-17,30	29.204	28.490	-2,44
	Toplam	15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, ABD ve Çin olmuştur.

2020 yılı Mart ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (1 milyar 817 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla ABD (1 milyar 399 milyon dolar) ve Çin (1 milyar 387 milyon dolar) izlemektedir.

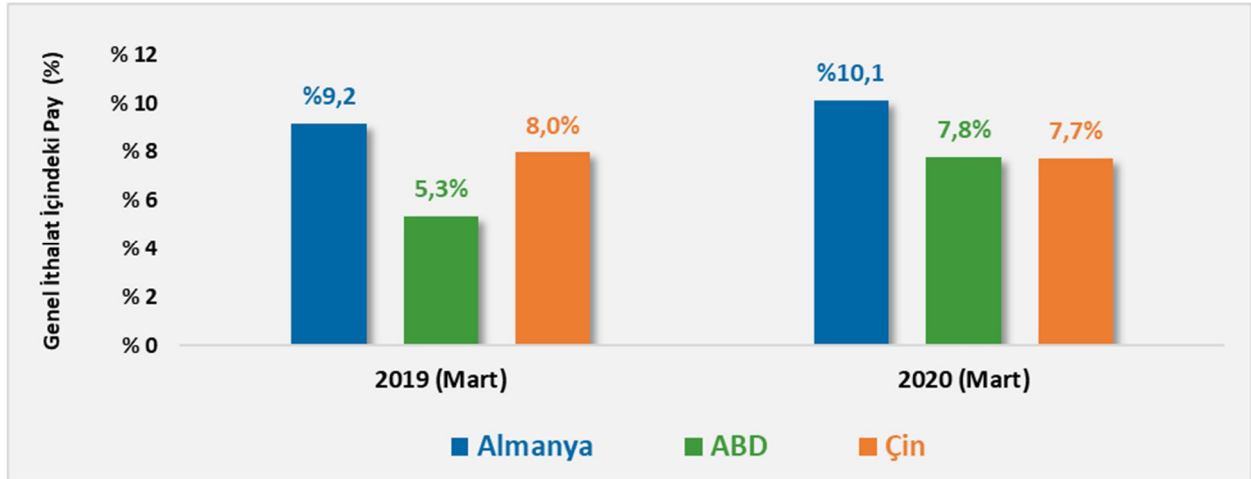

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.615	1.817	12,51	4.162	4.670	12,22
2	ABD	940	1.399	48,78	2.479	3.610	45,64
3	Çin	1.405	1.387	-1,28	4.239	4.820	13,69
4	Rusya Federasyonu	1.969	1.344	-31,72	5.254	4.866	-7,38
5	İsviçre	428	1.030	140,56	874	1.617	85,07
	Diğer	11.270	10.982	-2,56	32.018	33.906	5,89
	Toplam	17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

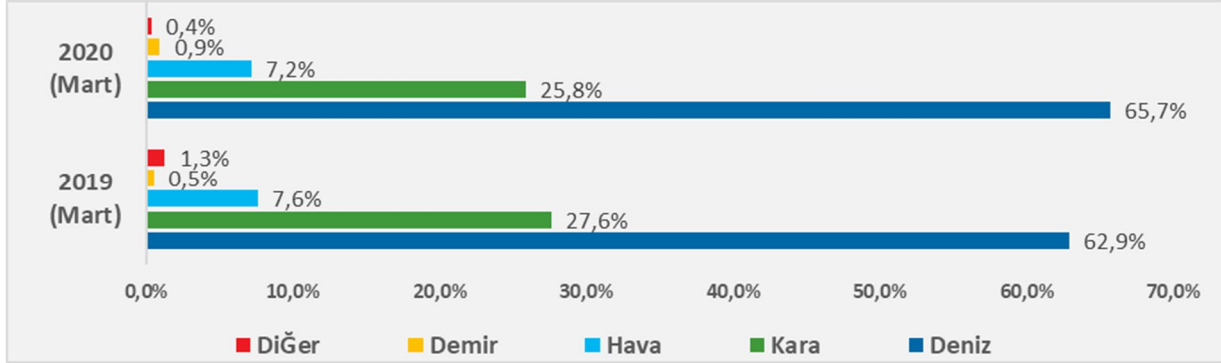
ÖTS'ye göre 2020 yılı Mart ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2020 yılı Mart ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (8 milyar 330 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (3 milyar 278 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (909 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

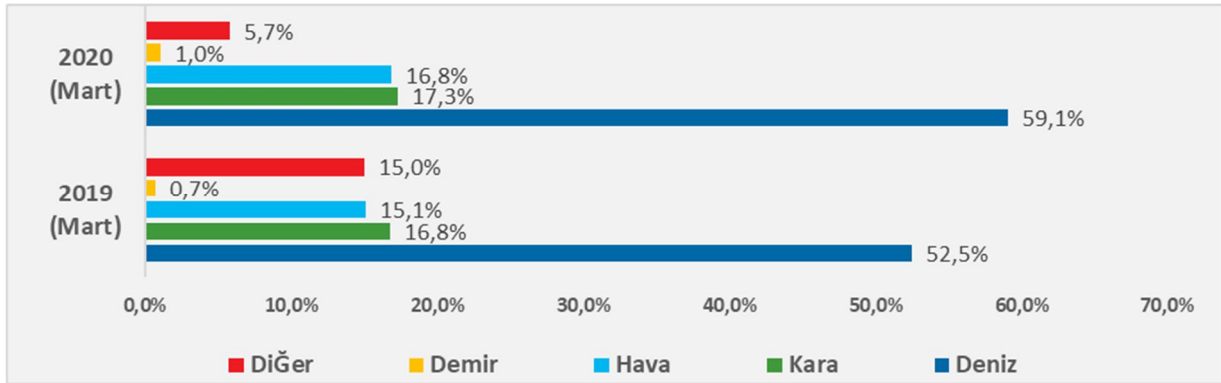
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğ er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de iç ermektedir.

ÖTS'ye göre 2020 yılı Mart ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (10 milyar 611 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (3 milyar 110 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (3 milyar 20 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğ er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de iç ermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2020 yılı Mart ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 325 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (1 milyar 760 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 577 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.180	8.325	-18,22	27.591	26.873	-2,60
Peşin Ödeme	1.753	1.760	0,40	4.907	5.502	12,14
Vesaik Mukabili Ödeme	2.014	1.577	-21,69	5.504	4.765	-13,43
Vadeli Akreditif	195	182	-6,71	610	490	-19,79
Bedelsiz	132	109	-17,19	422	431	2,07
Akreditif	1.167	707	-39,44	3.122	2.331	-25,34
Diğer*	21	20	-4,24	56	64	14,00
TOPLAM	15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2020 yılı Mart ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 653 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (6 milyar 79 milyon dolar) ve "Bedelsiz" (1 milyar 125 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.222	8.653	-6,17	26.165	27.602	5,50
Peşin Ödeme	5.068	6.079	19,96	13.782	16.629	20,66
Vesaik Mukabili Ödeme	568	599	5,35	1.599	1.695	5,96
Vadeli Akreditif	1.205	830	-31,15	3.085	2.714	-12,03
Bedelsiz	891	1.125	26,20	2.522	2.927	16,09
Akreditif	461	488	5,90	1.297	1.327	2,31
Diğer*	212	186	-12,36	577	594	3,03
TOPLAM	17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2019 (Mart)	İhracat	4.795	174	6.770
	İthalat	5.936	107	1.036
2020 (Mart)	İhracat	4.617	177	5.786
	İthalat	7.323	108	1.031
Değişim (%)	İhracat	-3,70	1,72	-14,53
	İthalat	23,36	0,93	-0,48

2020 yılı Mart ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 177'ye yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 5.786 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre % 3,7 azalış göstermiştir.

2020 yılı Mart ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 108'e yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 1.031 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre % 23,36 oranında artmıştır.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2020 yılı Mart ayında 14,8 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2020 yılı Şubat ayında 13 milyar 77 milyon TL, 2020 yılı Mart ayında 14 milyar 830 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2020 yılı Ocak-Şubat döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 139 milyar 145 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 17,70 olarak gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	861.279
Ticari İşletme	682.969
Şube	205.560
Anonim Şirket	142.432
Kooperatif	31.073
Kollektif Şirket	11.370
Komandit Şirket	2.017
Donatma İştiraki	0
Toplam	1.936.700

2020 yılı Şubat ayında toplam aktif firma sayısı 1.929.712 iken, Mart ayında 6.988 adet artarak 1.936.700 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Mart		
	2019	2020	Değişim
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	50.601	53.868	6%
Bildirim Sayısı	13.038.789	15.308.028	17%

2020 yılı Mart ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 53.868, bildirim sayısı ise 15.308.028 'dir. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %6'lık, bildirim sayısında ise %17'lik bir artış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	301.001
Erkek	1.533.693
Toplam	1.834.694
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	1.981.817

2020 yılı Mart ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 1.834.694 iken, toplam işyeri sayısı ise 1.981.817 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Mart		
	2019	2020	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	12.007	12.435	3,56
Ortak Sayısı	1.563.950	1.568.658	0,30

2020 yılı Mart ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,56 artarak 12.435'e ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.568.658 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI MART AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.